

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

4/2022

ročník/volume 32

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

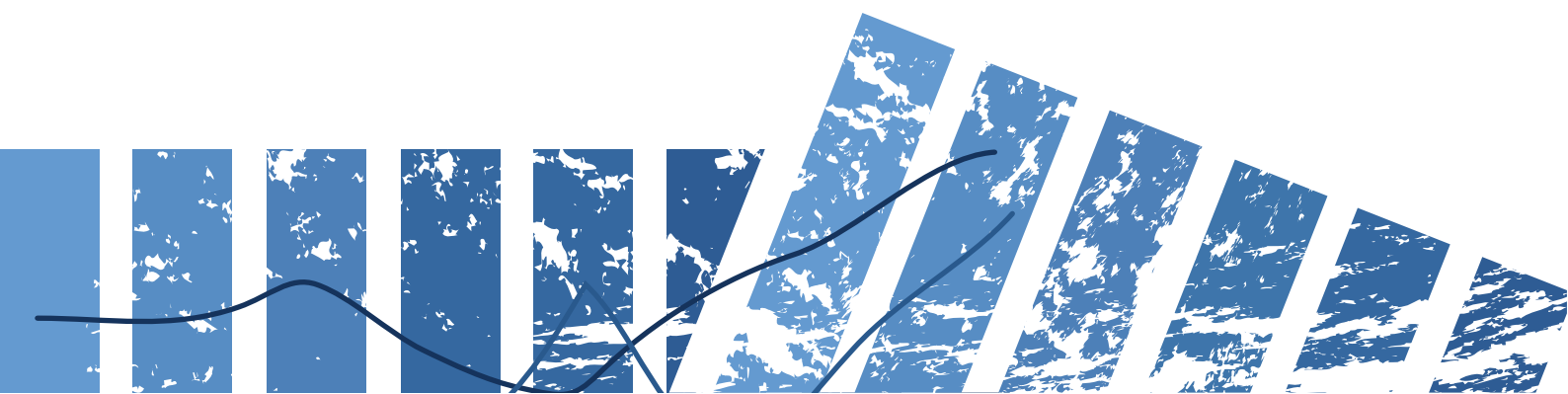
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 3

Typ článku/Type of article: rozhovor/interview

Strany/Pages: 32 – 35

Dátum vydania/Publication date: 15. október 2022/October 15, 2022

Rozhovor/Interview

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY MÁ NOVÉHO PREDSEDU

THE STATISTICAL OFFICE OF THE SLOVAK REPUBLIC HAS A NEW PRESIDENT

Ing. Peter Peťko, MBA

Zdroj fotografie: TASR

Od 1. septembra 2022 je novým predsedom Štatistického úradu SR **Ing. Peter Peťko, MBA**. Do funkcie bol vymenovaný 18. 8. 2022 prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou na návrh vlády.

Ing. Peter Peťko, MBA sa narodil 10. 7. 1981 v Novej Bani. Po absolvovaní strednej školy študoval na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, na Fakulte ekonomiky a manažmentu. V štúdiu pokračoval na University of Glamorgan v Londýne. Svoje znalosti rozšíril na Paneurópskej vysokej škole, Fakulte ekonómie a podnikania, kde študoval odbor ekonómia a manažment. Titul MBA obhájil a získal v roku 2019.

Svoju profesionálnu dráhu začal ako asistent konzultant v konzultačnej firme BDO, spol. s r. o. V rokoch 2008 až 2016 pôsobil v Tatra banke, a. s., na rôznych pozíciách, ako relationship manažér stredne veľkých firiem, relationship manažér senior, segmentový manažér, biznis analytik senior. Počas práce v Tatra banke absolvoval školenia zamerané na optimalizáciu biznis procesov. Je držiteľom certifikátu Lean Six Sigma Black Belt. V priebehu ďalších troch rokov pracoval na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR vo funkcii vedúceho oddelenia finančnej kontroly. V roku 2020 začal pôsobiť v Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., ako riaditeľ prevádzkového úseku a člen predstavenstva NDS, a. s.

Dovoľte mi, aby som vám zablahožerala aj v mene redakčnej rady časopisu Slovenská štatistika a demografia k vašej funkcii predsedu Štatistického úradu SR. S čím si vy osobne spájate štatistiku, najmä štatistiku ako vedný odbor? Alebo inak povedané, čo sa vám vybaví, keď sa povie štatistika?

Na začiatok by som chcel poďakovať za blahoželanie. Počas mojej rôznorodej pracovnej dráhy a kontinuálneho vzdelávania tvorila štatistika jednu zo základných častí programov Lean Six Sigma. Dátová analýza, testovanie hypotéz a výpočet p-hodnoty, variabilita a hodnotenie kvality procesov používaním ukazovateľov Cp a Cpk, a. i. Preto si myslím, že štatistika je mi blízka. Mám analytické myslenie, viem si spájať súvislosti a týmto zlepšovať výsledky a kvalitu. Učenie sa z dát a rozhodovanie na základe dát a nie emócií, ma naučili práve tieto komplexné vzdelávacie programy, ktoré sa snažím používať vo svojej praxi.

V dnešnej dobe, keď informácie vládnu svetom, asi neexistuje zoskupenie, ktoré by nevyužívalo štatistické informácie pri svojom rozhodovaní – od výskumníkov,

analytikov, politikov, novinárov, podnikateľov, alebo aj laickej verejnosti. Preto vnímam ako nesmierne dôležité, aby štatistika poskytovala údaje vo vysokej kvalite, objektívne, podľa požiadaviek používateľov a pre vyšší benefit našej spoločnosti.

Autori knihy „Prečo ľudia veria nezmyslom“ zdôrazňujú potrebu kritického a vedeckého myslenia, pričom okrem iného práve kvantifikácia vysvetlenia (vyjadrenie v číslach) umožňuje často ľahšie porovnanie. Ako vidíte silu čísiel produkovaných Štatistickým úradom SR v podmienkach Slovenska?

Štatistický úrad Slovenskej republiky je tvorcom oficiálnych štatistických informácií o ekonomickom, sociálnom, demografickom a inom požadovanom vývoji Slovenskej republiky. Vnímam, že už desiatky rokov poskytuje kvalitné a komplexné služby vo verejnom záujme a poskytuje produkty a informácie, ktoré slúžia na podporovanie rozhodovacích procesov na národnej aj medzinárodnej úrovni. Tieto boli počas celého obdobia svojej existencie poskytované z pozície odborne nezávislej inštitúcie.

Sila čísel je dôležitá. V posledných rokoch je čím ďalej, tým väčší dopyt po informáciách a číslach z nových uhlov pohľadu. Preto považujem za dôležité, aby Štatistický úrad Slovenskej republiky bol dostatočne flexibilný a rýchly pri napĺňaní týchto požiadaviek. Prieskumy a zisťovania budú mať stále svoju dôležitosť, je však nevyhnutné hľadať spôsoby získavania údajov tak, aby boli ekonomickejšie, efektívnejšie a znižovali administratívnu záťaž respondentov a aj celého systému. V maximálnej možnej miere sa snažiť využívať už existujúce zdroje údajov: administratívne zdroje údajov, Big Data, prístup k údajom vo vlastníctve súkromných spoločností (tzv. „Privately Held Data“). Týmto bude úrad schopný zabezpečiť údaje, ktoré sú, resp. budú od neho požadované.

Ste manažérom jedného z ústredných orgánov štátnej správy. Ako vidíte jeho miesto v rámci tohto systému, t. j. v rámci orgánov štátnej správy? Schopnosť vyhodnocovať dôkazy, presvedčivosť čísiel a ich kvalita sú súčasťou vedeckého myslenia. Myslíte si, že úrad má z hľadiska externého prostredia a ako národný koordinátor štátnej štatistiky dostatočné nástroje na zabezpečenie jej kvality?

Uvedomujem si a cením si desaťročia práce mojich predchodcov. Spoločne s kolegami vybudovali dôležitú a stabilnú inštitúciu vnímanú aj navonok ako dôležitú súčasť fungovania štátu, za čo im patrí moje uznanie. Budem sa snažiť nadviazať a pokračovať v tomto úsilí s cieľom posunúť postavenie Štatistického úradu SR opäť vyššie.

Priestor vidím v aktívnejšej spolupráci s orgánmi vykonávajúcimi štátnu štatistiku. Je potrebné otvorene komunikovať a viac spoločne koordinovať svoje činnosti. Jedným zo spoločných cieľov všetkých orgánov vykonávajúcich štátnu štatistiku by malo byť aj znižovanie administratívnej záťaže spravodajských jednotiek.

Ako národný koordinátor by Štatistický úrad Slovenskej republiky mohol a mal viac kontrolovať Kódex postupov pre európsku štatistiku, ktorý je základom spoločného rámca kvality Európskeho štatistického systému.

Ale na toto vám presnejšie odpoviem po získaní hlbšieho poznania celého systému.

Pán predseda, ako uviedla pri vašom vymenovaní pani prezidentka: „Od štatistických údajov a zistení sa môže odvíjať aj nálada a atmosféra v spoločnosti, hoci to už je do značnej miery vecou nielen samotných ukazovateľov, ale aj ich interpretácie. Rovnako je to aj vec používateľskej gramotnosti – lebo tak ako je nevyhnutné čítať text s porozumením, musíme rozumieť aj dátam a číslam. Rovnako aj Herbert George Wells predvídal, že štatistická gramotnosť bude jedného dňa pre ľudí rovnako nevyhnutná ako schopnosť čítať a písať.“ Ako teda vy osobne vidíte úlohu Štatistického úradu SR v oblasti rozvoja štatistickej gramotnosti a akým spôsobom by mohol úrad k nej prispieť?

Sila štatistiky a čísel je určite v ich interpretácii. Použijem hypotetický príklad na trestnej činnosti.

- A) 99% obyvateľov mesta Bratislavy nie je trestne činných,
- B) 1% obyvateľov mesta Bratislavy je trestne zodpovedných,
- C) 4 755 obyvateľov mesta Bratislavy je trestne zodpovedných,
- D) v priemere na každej bratislavskej ulici je 1,6 (po zaokrúhlení 2) trestne zodpovedných osôb.

Keď sa pozrieme na biológiu človeka, dáta nás v rovine interpretácie povedú priamo k emóciám, a teda kreovaniu atmosféry v spoločnosti. Priamo z nich sa dostávame k téme prežívania a strachov. Len tento hypotetický príklad náš pocit bezpečia dramaticky znižuje smerom od informácie A k D, a pritom ide iba o iný pohľad na tú istú problematiku a tie isté čísla. Čo teda zohráva rolu vo vytváraní nálady? Určite je to téma interpretácie a dezinterpretácie, otvorenej komunikácie a mnoho iných.

S citovaným výrokom súhlasím. Je potrebné aktívne budovať kritické myslenie v spoločnosti. Automaticky ide o aktívnu spoluprácu s univerzitami a akademickou obcou. Myslím si, že je dôležité začať spolupracovať už so strednými školami a aktívnejšie pracovať s budúcimi generáciami. Preto chcem aktívne spolupracovať s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR pri aktualizácii „Metodiky pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl“ a taktó systematicky oslovovať už tínedžerov a ukázať im, aká zaujímavá vie byť štatistická práca.

Plánujem iniciovať internú diskusiu, ako by mal úrad viac a viditeľnejšie prezentovať získané štatistické informácie a kam sa v tejto oblasti môžeme posunúť.

Štatistický úrad SR je ako národný štatistický úrad súčasťou Európskeho štatistického systému (EŠS). Okrem produkcie údajov z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti na európske a národné účely sa v súčasnosti v rámci EŠS veľa diskutuje o internej a externej komunikácii a o požiadavkách na prácu s dátami (data science, data analyses). Ako vidíte v tejto súvislosti požiadavky na štatistikov a spoluprácu s univerzitami a akademickou obcou?

Inovácie a zmeny sú každodennou súčasťou nášho života. Je potrebné, aby sa aj Štatistický úrad SR posúval a menil podľa interných a externých požiadaviek a tomu prispôboval aj požiadavky, ktoré kladie na svojich zamestnancov. Je však nesmierne dôležité podotknúť, že väčšina firiem na Slovensku sa musí vyrovnávať s nedostatkom a kvalitou pracovnej sily. V tomto majú štátne inštitúcie významne

sťaženu pozíciu a menšie možnosti na prácu s existujúcimi talentami, či prilákanie nových talentov.

Rozvoj spolupráce s akademickou obcou a univerzitami dnes vnímam ako jednu zo svojich priorít. Želám si vo väčšej miere zapojiť študentov do spolupráce pri riešení reálnych situácií, ktoré vznikajú pri práci s dátami v Štatistickom úrade SR. Chcel by som hľadať spôsoby, ako ich zapájať do projektov. Ide napríklad o projekty v oblasti Big Data, dynamického nákupného koša alebo techník web scraping. Toto sú unikátne projekty, na ktorých by sa mohli študenti zúčastniť, spolupracovať pri nových riešeniach a aktívne na nich participovať.

*Rozhovor pripravili **Ing. Peter Peťko, MBA**, predseda Štatistického úradu SR a **PhDr. Ľudmila Ivančíková, PhD.**, generálna riaditeľka sekcie sociálnych štatistík a demografie Štatistického úradu SR.*